

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep

0030 OSLO

Deres dato
28.02.02

Deres ref
2002-458-1

Vår ref
02/05365- EA
Arkiv:410

Saksbehandler
Enk Arnværn Tlf: 22 00 36 53

Vår dato
01.07.2002

HØRING AV NOU 2002:1 FORTID FORMER FRAMTID - UTFORDRINGER I EN NY KULTURMINNEPOLITIKK

Vi viser til brev av 28.02 2002 fra Miljøverndepartementet med NOU 2002:1 sendt på høring.

Utredningen "Fortid former framtid" gir en motiverende, interessant og perspektivrik innføring i temaet kulturminner og kulturminnenes verdi. Utvalgets flertallet gir uttrykk for visjoner og høye ambisjoner i kulturminnevernet og vender blikket framover når det gjelder tanker om hvordan vi kan ta vare på våre kulturminner. Ved siden av øket økonomisk innsats er kunnskapsformidling – det å bringe forståelse for verdiene, videre å skape positivt eierskap, likeverd mellom partene som involveres i vernet, samspill og engasjement over et vidt spekter, sentralt i budskapet når det gjelder "strategier" for hvordan kulturminnene kan tas vare på.

Vårt inntrykk er at utredningen (uttrykt gjennom flertallet) presenterer en åpen og god tilnærningsmåte. Av hensyn til de ressurser vi disponerer og Fylkesmannens ansvarsområder i forhold til temaet, begrenser vi oss til noen generelle kommentar samt noen bemerkninger til kulturminner i forhold til plan og bygningsloven.

Vi slutter oss til det budskap flertallet gir uttrykk for i kapitlene 2-4, 6, 7, 11 og 13. Kap 5 går gjennom intensjoner og beskriver konkrete tiltak overfor eiere og rettighetshavere. Gårdsbruk med lang historie huser ofte ulike kategorier kulturminner sammen med at de er verdifulle og bærende elementer i kultur-miljøer/-landskap. Dette representerer en form for eierskap som burde vært viet særlig oppmerksomhet/omtale i strategier og tiltak med sikte på de mål/visjoner flertallet har satt seg.

Vi tar til orientering konklusjonen fra utvalgets flertall om behov for en særlov om kulturminner og kulturmiljøer (kap. 8) og er enig i at det i tilfelle bør utarbeides en ny lov. Vi kan også slutte oss til at plan- og bygningsloven styrkes som virekmiddel i kulturminnepolitikken. I vår uttalelse til NOU 2001:7 "Planlovutvalget" ga vi uttrykk for at PBL primært er/skal være en lov for samordning og avveining og at det innebærer at særskilte tema ikke nevnes i formålsbestemmelsen. Ut fra dette mener vi at begrepene kulturminner og

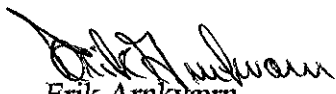
kulturmiljøer heller ikke bør innarbeides i formålsbestemmelsen. Vern av kulturmiljøer etter kulturminneloven og landskapsvern etter naturvernloven vil kunne ha betydelige grensesnitt når det dreier seg om kulturlandskap. En bør i det videre arbeid ha for øye behov for samordning med sikte på lovverk bla. utredning av konsekvenser, og samordning når det gjelder bruk av virkemidler bla. økonomisk innsats.

Når det gjelder organisering av den offentlige kulturminneforvaltning (kap. 10) avventer vi Regjeringens videre arbeid og konklusjoner i etterkant av Stortingets behandling av St.m. 19 2001-2002 "Oppgave meldinga".

Kapitel 12 Registre og miljøovervåkning er i tråd med de strategier som er trukket opp innen andre felt av miljøovervåkingen. Vi vil poengtere betydningen av at intensjonene i kap. 12 følges opp.

Boks 9.1 (kap. 9.2.1) og kap.14.1 viser svært stort gap mellom behov med Riksantikvarens opptrappingsplan og de faktiske bevilgninger. Konsekvensen av dette er at mange eiere av kultur-minner/-miljøer opplever at fravær av oppfølging/økonomisk innsats fører til "fredning til forfall". Dette kan, forstålig nok, skape motstand mot fredning fra en del eiere, og resignasjon hos de som ønsker å bidra gjennom frivillig innsats. "Fortid former framtid" har valgt ikke å gjøre noen vurdering av dagens virkelighet inkludert rådende økonomisk filosofi/politikk. Etter vår vurdering er det ikke gitt signaler som gir grunn til å forvente markert endring i politikken med sikte på prioritering av øket offentlig økonomisk innsats innen kulturminnevernet. Ut fra denne virkeligheten får utredningens strategier et skjær av idealisme som dekker over den virkelighet, som de erfarer som kommer i kontakt med kulturminnevernet. Etter vår mening burde utredningen gitt en mer fullstendig analyse av status, konsekvenser av manglende midler til å forvalte verdiene, og på denne bakgrunn også lagt fram strategier for framtidig vern og forvaltning med ingen eller marginal økning av offentlig økonomisk innsats.

Med hilsen

Erik Arnkværn
fung fylkesmiljøvernssjef

Frode Davidsen
Planrådgiver